

FIGYELŐ

újságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296—534

Lap: _____

Megjelent: _____

G. Szusczenko:

A BUDAPESTÉRT FOLYÓ CSATA HŐSEI

Az Erzsébet-hídtól, ahol a szovjet csapatok állásai húzódtak, jól látható közvetlenül a kéklívízi folyam partján emelkedő Gellért-hegy. A hegy csúcsán régi erődtámasz falai emelkednek. Ez volt a hitleristák egyik utolsó támaszpontja Budán. Itt kísérelték meg megállítani a Szovjet Hadsereg lendületesen támadó csapatait. Emeletes házak között, barrikádok-kaj átszelt utcákban, házakban és pincékben, földalatti járatokban és kazamatákban dőlt el a nagyszabású budapesti csata kimenetele.

Elkeseredett harcok után, 1945 február 13-ának emlékezetes napján a Gellért-hegy csúcsán megjelentek a győzelem szimbólumaként a vörös lobogók. A szovjet nép, Magyarországot dolgozó és az egész haladó emberiség büszkeséggel és örömmel fogadta e napon I. V. Sztálin, a nagy hadvezér, a Szovjetunió fegyveres erői legfelső főparancsnokának napiparancsát Budapest felszabadításáról.

A Budapestért folyó csatában a Szovjet Hadsereg újabb dicsőséget szerzett harci zászlóinak. A budapesti harcokban a hegyekkel borított hadműveleti terep rendkívül nehéz és bonyolult feltételei között, esőben, hóban és sárban a szovjet katonák, tisztek és táborkok ezrei tanúsítottak példátlan hősiességet, elszántságot és felülmúlhatatlan katonai szaktudást. A szovjet harcosok hősiességének bemutatására néhányat felhozunk a számtalan példa közül.

Nyikifor Bzenko, Fjodor Kurilov és Alekszandr Szinyavszkij páncélosok, akik a Távolságon töltött szolgálati idejüket, mint igazi szovjet hazafiak bejelentették, hogy szeretnének a frontra menni. 1943-ban a legfelsőbb parancsnokhoz, I. V. Sztálinhoz, intézett levelükben ezt írták:

„Szeretett vezérünk! Engedje meg nekünk, hogy sajátmagunk megvásároljunk egy harckocsit és ezen meheszünk a harcba.”

I. V. Sztálin eleget tett kérésüknek. A három bajtársnak átadták a megtekintett pénzükhöz beszerzett hatalmas harckocsit. 1944 decemberében, a budapesti csata napjaiban, Szavin al-

hadnagy harckocsija egy nagyobb páncéloskötél keretében Esztergom felé tartott. Azt a parancsot kapták, hogy gyorsan foglalják el a várost és zárják el az ellenség utolsó visszavonulási útját Budapest felől.

A páncélososztag keresztültört a hitleristák lövészárkain, legázolt több gépfegyver- és különálló lövegállást, majd Szavin harckocsija kelet felől betört a város központjába.

— Német harckocsik! Látod? — kérdezte a harckocsiparancsnok. — Páncéltörő tüzet!

— Látom, adom! — válaszolt Bzenko.

A fasiszta tank páncéljáról vörös szíkrák pattogtak szerteszét. Telitalálat! Az ellenséges tank még vagy öt métert küszört előre, megállt, majd miként egy szénaboglyából, felcsapott belőle a láng. A második német harckocsi oldalba akarta kapni Szavin tankját. Szinyavszkij vezető azonban gyorsan keresztülezte gépét egy udvaron, a ház másik oldala felől tört előre, és az így kicselezett harckocsi belekerült a tűzbe. Bzenko két lövést adott le és a második ellenséges gép betört páncéllal maradt ott a helyszínen. Ebben a harcban a távolkeletli hősök harckocsija még két fasiszta páncélost semmisített meg.

Náci harckocsikötélek immár tizedik napja rohamozták a szovjet csapatok állásait. Január 11-én Borodaj gárdaörnagy tüzérségi figyelője közölte: — Fasiszta harckocsik! Tűzkészültség!

Tizenyolc ellenséges „Tigris” küszört a szovjet tüzerek állásai felé. Megkezdődött a harc. Borodaj gárdaörnagy tüzerei halálmegvető bátorsággal harcoltak. Két fasiszta páncélos kocsit felgyújtottak, majd még kettőt elpusztítottak. A hitlerista tankok azonban ekkor tömörülve rátörtek Jermolajev hadnagy ütegére. Jermolajev tüzerei előtt már három „Tigris”-ből szállt fel a füst, két másik páncélos pedig súlyosan megsérült. A harc javában folyt, amikor kifogyott a lövedék. Az emberek egymásután estek ki a csatasorból. A fasiszta tankok pedig kúsztak előre.

A hadnagy esbesült karjával már

nem tudta elhajítani a gránátot.

— Még sem jutsz Budapestre! — kiáltotta a hadnagy. Majd két páncéltörőgránátot vett a kezébe és úgy közeledett az ütegtől a fasiszták felé, az ellenséges tank alá vetette magát a gránátokkal és felrobbantotta a harckocsit.

A szovjet hős elévülhetetlen dicsősége végigjárta az egész arcvonalat. Szergej Jermolajev hadnagy halála után megkapta a Szovjetunió Hőse címet, az az ezred pedig, amelyben utolsó lehelletéig harcolt, nevét örökre szívébe zárta.

Egész éjszaka tombolt a harc. Hajnal felé rövid csend volt, de számitani kellett a fasiszták újabb rohamára. A kazah szovjet katonák beállították gépfegyverüket egy üres magtár bejáratához és álcázták. Világosodott már, amikor feltűntek az ellenséges tankok, mögöttük pedig sorokban jöttek a géppisztolyosok. Ilja Nikityenko gépfegyverkezelő kívárta a legmegfelelőbb pillanatot, akkor azután egyetlen hosszú sorozattal tucat-számra tette ártalmatlanná a fasisztákat. De a megmaradtak még sokan voltak és még dühödtebben támadtak. Az ellenséges géppisztolyok torkolat-tüze mind közelebről villant fel. Ilja Nikityenkónak komoly segítséget nyújtottak karabélyaikkal lövészbajtársai. Végül a gránátokra került a sor. A bátor gépfegyveres bajtársai egymásután estek el. Kigyulladt a magtár tetete, s a füst egy időre akadályozta a kilövést. Elérkezett az a perc, amikor a rettenthetetlen hős egyedül maradt. Kihaszánálva a szelét, amely kissé oldalra sodorta a füstöt, utolsó sorozatát is rálötte a fasisztákra. Ekkor a lángokban álló tető beomlott... Ilja Nikityenko, a gépfegyveres kazah azonban mégsem pusztult el. Éjszaka kiküszört a kiégett magtárból és elrejtőzött az utcamenti árokban. Hosszú ideig küszört még a földéken keresztül, amíg végre meghallotta honfitársai hangját.

Talán az egész arcvonalon nem volt jobb gépfegyveres, mint Grigorij Smarozov, a Szovjetunió Hőse. A fasiszták óriási erőikkel igye-

keztek áttörni Budapest bekerített egységeikhez. A német géppisztolyosok csatárlánca már közvetlen közel volt. A részeg fasiszták teljes célpontot nyújtva jöttek előre. Smarozov kiválasztotta a legkedvezőbb pillanatot és összpontosított tüzet nyitott. Az első ellenséges roham összeomlott. A második roham a tüzérség és a légiőrtámogatása ellenére ugyancsak sikertelenül végződött. A nap folyamán a hős gépfegyverkezelő halálraíradtan, elszakítva kötelékétől, a megtakarított lövedékekkel az ellenfél hét rohamát verte vissza. Az ellenség nem tudott áttörni! A Budapest bekerített fasiszták hiába várták a segítséget!

Hat év múlt azóta, hogy Budapest szétzúzták a német fasiszta megszállókat. A hős Szovjet Hadsereg Sztálin generalisszimuszna, a kiváló hadvezérnek vezetésével meghozta a szabadságot és a függetlenséget a magyar népek és minden feltételt megeremelt népi demokratikus köztársasága építéséhez. A Budapestért és a Magyarország egész területéért vívott történelmi csatában nem hiába ömlött a szovjet harcosok vére. Ez a vér örökre megerősítette a szovjet és a magyar nép barátságát.

A Duna partján emelkedő Gellért-hegy, amely a Budapestért folyó harcok idején a német-fasiszta megszállók védelmének utolsó fészke volt, ma a Szovjetunió és Magyarország népeinek törhetetlen barátságát szimbolizálja. Magyarország dolgozó és a hegy tetején nagszerű emlékművet emeltek, amelynek olajágát magasba emelő monumentális nőalakja örök emléket emel azoknak a szovjet harcosoknak, akik magyar földön haltak hősi halált. Ennek az emlékműnek kicsinyített mását, amelyet Magyarország dolgozó és a magyar nép nagy felszabadítójának, I. V. Sztálinnak ajándékoztak, úgy őrzik Moszkvában, mint a szovjet-magyar barátság szimbólumát.

A szovjet emberek a legnagyobb megelégedéssel és örömmel látják, hogy a magyar nép sikerrel építi a szocializmust, s a béke, a demokrácia és a szocializmus Szovjetunió vezette hatalmas táborának országaival együtt harcol az angol-amerikai rabló-imperializmus merényletei ellen, amely egy újabb világháború tűzvészébe akarja sodorni az emberiséget.